

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, el. p. info@am.lt, http://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Adresatams pagal sąrašą

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Teikiame derinti Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siekiama:

1) suteikti teisę savivaldybėms priimti sprendimą drausti ar kitaip riboti naudoti vieną ar daugiau kuro rūšių ar taršius (ekologinio projektavimo reikalavimų neatitinkančius) kurą deginančius įrenginius visoje savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje;

2) Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo 2025 m. sausio 1 d. drausti tiekti rinkai ir naudoti kietąjį iškastinį kurą (draudimas apima visas kuro deginimo paskirtis: šilumos gamyba, maisto ir karšto vandens ruošimas).

Sprendžiama problema – Lietuvos didžiuosiuose miestuose viršijami Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) rekomenduojami sveikatai nepavojingi oro užterštumo kietosiomis dalelėmis lygiai, šildymo sezono laikotarpiu dažnai viršijama kietųjų dalelių KD_{10} koncentracijos paros ribinė vertė. Deginant kietąjį iškastinį kurą, į aplinkos orą išmetami didesni kiekiai azoto oksidų, kitų sveikatai pavojingų teršalų (pvz., sunkiųjų metalų, patvariųjų organinių teršalų, sieros dioksido). Iškastinio kuro naudojimas energetikos sektoriuje taip pat labai didina klimato kaitą skatinančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) nacionaliniu mastu išmetamą kiekį.

Įstatymo projektas įgyvendina Nacionalinio oro taršos mažinimo plano¹ (2 priedo) P53 priemonę „Kietojo kuro deginimo ribojimas“ (nuo 2023 m. teisinėmis priemonėmis riboti deginti kietąjį iškastinį kurą (akmens anglį, lignitą, durpes).

Įstatymo projekto tikslas – atsisakyti kietojo iškastinio kuro naudojimo Lietuvoje ir suteikti savivaldybėms papildomų galių valdyti oro kokybę, reguliuojant namų ūkiuose ir energetikos objektuose leistinas naudoti deginamo kuro rūšis ir kurą deginančių įrenginių atitiktį ekologinio projektavimo reikalavimams.

Priėmus Įstatymo projektą, bus sumažintas išmetamas ŠESD ir oro teršalų kiekis, gerinama

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371.

aplinkos oro kokybė. Savivaldybėms suteikiama galia priimti sprendimą riboti kuro deginamą leis spręsti oro kokybės problemas visoje ar dalyje savivaldybės teritorijos ir siekti PSO rekomenduojamų oro kokybės lygių. Po 2025 m. įsigaliosiančio kietojo iškastinio kuro tiekimo rinkai ir naudojimo draudimo, savivaldybės, prireikus papildomai valdyti oro kokybę, galės riboti kitų kuro rūšių (pvz., gazolių ar kt.) arba ekologinio projektavimo reikalavimų neatitinkančių įrenginių naudojimą.

Sumažinus iškastinio kuro naudojimą ir susijusią taršą, bus prisidedama prie Direktyvoje 2016/2284¹ ir JT Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Protokole dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Geteborgo protokolas) Lietuvai nustatytų tarptautinių įsipareigojimų dėl į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio sumažinimo, Vyriausybės programos² 155.1 iniciatyvos (Žalioji mokesčių pertvarka) ir 157.2 iniciatyvos (Miestuose kvėpuosime švariu oru), Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje³ numatyto iškastinio kuro naudojimo atsisakymo tikslo įgyvendinimo. Įstatymo projektu siūlomas draudimas įgyvendins Lietuvos, Akmens anglies atsisakymo aljanso⁴ narės, įsipareigojimą palaipsniui atsisakyti akmens anglies.

Projektas neperkelia ES teisės aktų nuostatų.

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Konsultavimosi su visuomene nebuvo.

Konkrečios Įstatymo projekte siūlomos teisinio reguliavimo priemonės ir papildoma informacija pateikta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Priėmus projektą, neigiamų pasekmių ar įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai, kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Naujos Įstatymo projekto sąvokos pateiktos derinti ir aprobuoti Valstybinei lietuvių kalbos komisijai.

Įstatymo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Prašome išnagrinėti Įstatymo projektą ir per 10 darbo dienų nuo jo paskelbimo TAIS dienos pagal kompetenciją pateikti išvadą. Per nurodytą terminą negavę išvados, laikysime, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymo projekto neturite.

¹ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB.

² Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72.

³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490.

⁴ 2017 m. Akmens anglies atsisakymo aljansas įsteigtas Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje (Bonoje, Vokietijoje). Lietuva prie aljanso prisijungė 2018 m.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. 8 686 46087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Elena Auglienė (tel. 8 645 22458, el. p. elena.augliene@am.lt) ir patarėjas Paulius Žvirblis (tel. 8 695 28551, el. p. paulius.zvirblis@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
4. Aiškinamasis raštas, 7 lapai.
5. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
6. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.

Adresatų sąrašas

1. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
2. Energetikos ministerijai
3. Sveikatos apsaugos ministerijai
4. Teisingumo ministerijai
5. Vidaus reikalų ministerijai
6. Žemės ūkio ministerijai
7. Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai
8. Specialiųjų tyrimų tarnybai
9. Lietuvos savivaldybių asociacijai
10. Lietuvos pramonininkų konfederacijai
11. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai
12. Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacijai
13. Lietuvos verslo konfederacijai
14. Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
15. Aplinkos apsaugos agentūrai